

De Postrijder der provincie Limburg

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »
Een blad afzonderlijk 15 centimen.
Aankondigingen 15 centimen per
druktregel.

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉE, uitgever en
eigenaar van dit blad, Grote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

TONGEREN, DEN 15 JUNI.

Gemeente kiezingen.

Zou het waar zijn dat de liberalen zich den 1^{en} juli meenen meester te maken van het stadhuis van Tongeren? Zou het waar zijn dat zij zich inbeelden dat de burgers van Tongeren onnoozel genoeg zullen zijn om de liberalerij in Tongeren de bovenhand te geven, op het oogenblik dat zij om zoo te zeggen in alle steden en dorpen van het land overhoop geworpen wordt? Ik voor mijn deel geloof dat de Tongenaren nog genoeg gezond verstand hebben om het zedelijk gevaar te begrijpen dat hun boven het hoofd hangt.

De kiezing van den 1^{en} juli heeft eene allergrootste beteekenis. Het is niet alleen eene kwestie van personen die in het spel is. Van den uitslag der kiezing hangt nog iets anders af. Het is kwestie van te weten wat er zal komen van onze stads-scholen en van onze katholieke kerkhof.

De kiezers moeten goed weten dat de Tongersche liberalen van geene andere soort zijn dan die van alle andere steden en dat de liberalen van Tongeren juist willen wat die van Brussel of van Luik willen.

Het eerste artikel van den liberalen *Credo* is de uitsluiting van het godsdienstig onderwijs uit de scholen. In de school, zegt de liberaal, mag geen catechismus geleerd worden. Het onderwijs dat er gegeven wordt moet *liberaal* zijn; men moet er aan de kinderen spreken noch van God noch van alle andere voddertien welke de kerk voorhoudt. Heeft de *Vedette* die in den naam onzer liberalen spreekt, een van deze dagen niet gezegd dat het toekomstig leven niets anders is dan eene droomerij waarmee men het volk verleidt? Heeft zij niet gezegd dat het gezag der kerk zal vernield worden en dat de kerk zelve zal verdwijnen?

Kiezers van Tongeren, is het zulk onderwijs dat gij aan uwe kinderen wilt doen geven?

De gemeente raad heeft het toezicht op onze scholen. Het hangt van hem af van den priester uit de gestichten van onderwijs te sluiten. De liberale kandidaten die u morgen uwe stem zullen komen vragen, hebben het inzicht van het godsdienstig onderwijs uit onze scholen te bannen. En gij zoudt daaraan mede helpen door uwe stemmen aan die mannen te geven. Dat is niet mogelijk. Wilt

gij dat uwe kinderen als vrijdenkers opgevoed worden, dat er in de school noch van God noch van godsdienst gesproken worde, geeft dan vrij uwe stemmen aan de liberale kandidaten.

Maar zijt gij van gedachte dat uwe kinderen niet alleen moeten leeren lezen, schrijven, rekenen en fransch spreken, maar dat zij daarenboven moeten onderwezen worden in de plichten welke de godsdienst hun oplegt; wilt gij dat uwe kinderen te gelijker tijd goede burgers en eerlijke mannen worden, verlangt gij, in een woord, dat het godsdienstig onderwijs in onze scholen bewaard worde, dan, met de hand op uw geweten, kunt gij niet medewerken om de liberalen meester te maken op het stadhuis.

Spreekt het niet van zelve dat zoohaast het godsdienstig onderwijs uit onze scholen zal gebannen zijn, onze scholen het vertrouwen der ouders zullen verliezen?

Waar zijn de huisvaders, waar zijn de moeders die hunne kinderen nog naar ons kollegie af naar onze lagere scholen zullen zenden, wanneer er geen godsdienstig onderwijs meer zal gegeven worden?

En wat komt dan van onze scholen die ons jaarlijks zoo iets gelijk 40.000 zilveren frank kosten? De scholen kosten aan de burgerij de oogen uit den kop? Het onderwijs kan zeker niet te duur betaald worden; dat is het beste geschenk dat men aan de kinderen kan geven. Maar het is te weten welk onderwijs men aan onze jeugd zal inprenten. Onthoudt eens goed wat de *Postrijder* u voorzegt: Zoohaast de priester niet meer in de school verschijnt, dan krijgt het onderwijs eene vrijdenkers, eene liberale kleur; daar valt niet tegen te praten en er is geen wakenkend man die af de opvoeding van zijn kind zou willen toevertrouwen aan een gesticht van onderwijs dat door eenen hoop liberalen zou bestuurd en bewaakt worden.

Oh! Wij weten het wel! De liberale kandidaten die van heden reeds den kleinen kiezer gaan plagen, zullen daar niet van spreken. Het is hun genoeg van links of rechts wat stemmen te ontfuselen en den kiezer met wat flauwen prul voorbij te praten. Wij zeggen dat het inzicht der liberale kandidaten, van den eersten tot den laatsten, is, van het godsdienstig onderwijs uit de school te bannen. Zij willen juist hetgeen de liberalen van alle steden willen en de ondervinding van alle dagen leert dat overal waar de liberalen de

» de samenzwering is volkomen ingericht;
» allen zijn gewapend, Tschernitscheff is met
» ons in verbinding getreden. Alles gaat goed,
» alles is gereed, en de keurvorst nadert heime-
» lijk de grenzen van het land; hij wacht slechts
» op de komst der Russen. Zoolra Tschernitscheff
» de grenzen overschrijdt, vallen wij
» de wapens op, en de strijd op leven en dood
» neemt een aanvang. Bid voor ons, Aurelia;
» geloof aan mijne trouw, zoo lang ik leef.
» Zoo, zoo! zegde mevrouw van Werbern,
» terwijl zij ophield met lezen; de rest is niets
» dan verzekeringen van liefde en trouw. Het
» toeval doet mij daar eene samenzwering, eene
» volkomen ingerichte samenzwering ontdekken;
» of neen, niet het toeval doet het, maar mijn
» goede genies, want het is deze ontdekking, die
» mij uit mijne verbanning zal verlossen. Ik moet
» naar Kassel, het verbod zelfs van mijnen echt-
» genoot kan mij niet terughouden! Ik moet
» dezen brief aan den generaal Allix overhandigen.
» Het welzijn van den Staat is op het spel, ik moet
» weg! Terstond!

En in ademlooze haast verliet zij het prieel, vloog door den hof, stormde het huis binnen, bevoel den op haar roepen toescnellenden dienaar dat hij terstond zou laten inspannen, en ijldde voorwaarts, den trap op naar hare kamer.

In den gang kwam zij Aurelia tegen. Mevrouw van Werbern bleef staan, en zag haar aan met een trotschen, zegeprelenden blik.

» Nu, mijne Duitsche Thunelda, zeide zij hopennd, « nog altijd bedroefd? En waarom dan toch? Omdat de edele Herman u niet geschreven heeft? Wacht maar, Thunelda, de bloemen en de wind zullen uwe groeten en verzuchtigen wel tot uwen Herman overbrengen, zoals er to de Duitsche sprookjes staat. Houdt gij u maar met liefdesgeschiedenissen bezig, mij behoort de werkelijkheid! »

overhand bekomen hebben, het godsdienstig onderwijs afgeschafte en de priester aan de deur gezet werd.

Er is een ander vraagstuk waarvan de oplossing verbonden is aan den uitslag der kiezing. Het gemeente bestuur heeft het toezicht over het kerkhof, en in alle steden waar de liberalen de bovenhand gekregen hebben, daar hebben zij de gewijde aarde der katholieke kerkhoven door de schandelijke tooneelen der vrijdenkerij en der goddeloosheid geschonden.

Volgens de wet en volgens de gebruiken die door alle godsdiensten gevolgd worden, moet elke verschillende godsdienst zijne afzonderlijke begraafplaats hebben. Doch in de steden waar er een enkel kerkhof bestaat, is altijd het gebruik geweest van het kerkhof in verschillende deelen te scheiden, waar eenieder volgens zijne geloofsbelijdenis begraven wordt, jood met jood, protestant met protestant en katholiek met katholiek. Wie tot geene geloofsbelijdenis hoort, wie wil sterven zonder de hulp van den eenen of den anderen godsdienst te ontvangen, die krijgt op het kerkhof eene plaats zoo betamelijk is als de andere en waar eenieder kan monumenten oprichten zoo heerlijk hij het verlangt. Dit gebruik komt overeen met de wet, met de gezonde rede zoowel als met den eerbied verschuldigd aan den godsdienst.

Maar de toepassing der wet op de kerkhoven wordt in ons land aan de gemeente-besturen overgelaten. Bestaat nu de gemeente-raad uit welkenkenden mannen, die de belangen van Kerk en godsdienst zoowel als de stoffelijke belangen der stad willen handhaven, dan wordt het kerkhof tot zijne godsdienstige bestemming behouden. Maar bestaat de meerderheid van den gemeente-raad uit liberalen, dan worden de godsdienstige gevoelens der katholieken alle dagen gekrenkt. De schandalen waarvan de kerkhoven in menige steden de tooneelen geweest zijn, hebben eenen diepen indruk gemaakt op den geest der katholieken en menige oogen doen open gaan. Wat zien wij dagelijks in de liberale steden gebeuren? Komt er een vrijdenker, een godloochenaar te sterven die tot zijnen laatsten oogenblik geweigerd heeft iets gemeen te hebben met kerk of priester, wat gebeurt er dan? In plaats van het lijk doen te begraven in het gedeelte des kerkhofs dat voor deze soort van afgestorvenen bestemd is, beslist het liberaal bestuur dat hij tusschen de katholieke geloovigen zal begraven worden. Op dat graf, te midden der gewijde

Zij wierp haar een honenden lach toe, en ging verder.

Aurelia zag haar verwonderd na, tot dat de deur van het vertrek zich achter hare stiefmoeder sloot; vervolgens ging zij zelve peinzend en in gedachten verdiept naar hare eigene kamer.

» Wat wil moeder toch? vroeg Aurelia aan zichzelf. « Waartoe die hoon? Het is de eerste maal, dat zij mij aan Ernst herinnert. Wat beteekent dat? »

Een onuitsprekelijke angst maakte zich van haar meester; zij had een gevoel, alsof zich een dreigend onweder boven haar hoofd samenpakte. Alle hare gedachten waren op Ernst, dien zij sedert weken niet had gezien, van wien zij sedert zelfs geene tijding had gehad! Zij riep met smartelijk verlangen zijnen naam uit, zij smeekte God, dat Hij hem beschermen zou, ieder gevaar van zijn hoofd zou afwenden.

Het rollen van een rijtuig stoorde haar in haar bidden, in haren vreeselijken zielestrijd. Zij liep naar het venster, en keek met een bang voor gevoel naar beneden.

Op dit oogenblik trad hare stiefmoeder naar buiten, en klom in het rijtuig; de bediende sloot het portel, zette zich op den bok, en riep den koetsier een luid: « Voorwaarts! » toe.

Maar alvorens het rijtuig zich in beweging zette, stak mevrouw van Werbern nog eenmaal het hoofd naar buiten, en zag Aurelia aan, die boven het venster opende en met een angstige stem uitriep:

Moeder, waar rijdt gij heen? Wat wilt gij? Mevrouw van Werbern berste in een luid gelach uit, en den brief van Ernst omhoog heffend riep zij op een spottenden toon.

— Ik rij naar de stad, en breng aan uwen Herman het antwoord op dezen brief. Voorwaarts, koetsier, voorwaarts! Naar Kassel, naar generaal Allix!

aarde, worden dan redevoeringen uitgesproken die den kristen mensch in zijne innigste gevoelens krenken.

Kiezers van Tongeren, keurt gij dat goed? Zegt uw gezond verstand u niet dat de gewijde aarde des kerkhofs voor de katholieke geloovigen bestemd is en dat degenen die in hun leven niets met kerk of godsdienst willen te doen hebben, ook na hunne dood niet moeien willen in den gewijden grond begraven worden? De katholieken willen niemand berooven van eene betamelijke begrafenis. Op het kerkhof willen zij eene plaats bestemmen voor diegenen die buiten den schoot der Kerk sterven, en deze plaats zal onder alle opzichten zoo betamelijk zijn als de andere gedeelten van het kerkhof.

Maar wat de katholieken niet kunnen en niet zullen verdragen dat is dat het gewijde gedeelte des kerkhofs door de baldadigheden der vrijdenkers en der tongersche godverzakkers geschonden worde.

Burgers van Tongeren, doordringt u goed van de beteekenis der kiezingen van den eersten juli. Van den keus dien gij zult doen, hangt de oplossing af van twee vraagstukken aan dewelke gij niet onverschillig kunt blijven. Alvorens uw stembriefje te maken, overdenkt rijpelijk wat de liberalen willen en van den anderen kant wat de katholieke kandidaten voornemens zijn te doen. Laat u niet bewegen door de hatelijke partijdriften welke de liberalen altijd in het spel zetten, en vooral ziet in de kiezingen geene persoonlijke kwestie. Maar, na den toestand met kalmte en gezond verstand overwogen te hebben, vraagt u of het u in geweten toegelaten is de hand te leenen aan de uitvoering der plannen onzer liberalen en of gij, zonder te kort te blijven aan uwen plicht van burger en kristen mensch, kunt medewerken aan de uitdrijving van den priester uit de school en aan de ontheiliging van het katholiek kerkhof. In die twee vraagstukken zit de gansche beteekenis der kiezing.

Gebeurde het dat een liberale kandidaat u wilde wijs maken, dat hij geenszins vijandig is aan het katholiek onderwijs, dat hij nooit zal toelaten dat de gewijde aarde van het kerkhof zal ontheiligd worden, zendt hem dan eens naar het bureel van den *Postrijder*. Wij zullen eens met hem kallen. Wij zullen hem de pen in de hand geven om zijn liberaal programma te verduitsen en wij beloven van zijn antwoord in den *Postrijder* op te nemen. Waar zijn nu de liberale kandidaten die deze publieke uitdaging durven beantwoorden? Is er wel een te vinden die durft openhartig en publiek

Maar spoedig was het dappere, moedige meisje van den eersten schrik, van hare bange vrees bekomen. Zij wist en begreep nu alles: dat hare stiefmoeder een brief van Ernst had onderschept, die aan haar, aan Aurelia was gericht; dat die brief gevaarlijk nieuws bevatte, dat voor Ernst de rampzaligste gevolgen kon hebben: dat mevrouw van Werbern naar de stad was gegaan, om dezen brief aan generaal Allix ter hand te stellen, en Ernst van hoog verraad aan te klagen — dit alles wist Aurelia, ingelicht door de stem van haar trouw hart, haar besluit was genomen.

« Ik moet ook naar de stad, » riep zij, moedig het hoofd omhoog heffend. « Ik wil Ernst redden of met hem sterven! Mijne moeder denkt, dat ik haar niet volgen kan, omdat zij het rijtuig on de paarden heeft medegenomen. Maar ik heb nog mijn eigen paard, mijn lief, vlog paard! O, kon ik het de vleugelen van den wind geven, om de verraderes voortuit te snellen, en Ernst te redden! »

VIII.

Twee uren nadat Ernst het portret van Aurelia aan den bedienden der generaalsvrouw had ter hand gesteld, hield de ekwipage van Victorine voor de woning van den schilder stil, en de lakei klom naar boven, ten einde Ernst namens den generaal Allix te verzoeken, tot hem te komen, en zich van de ekwipage te bedienen.

Ernst gaf bereidwillig aan de uitnodiging gehoor, vast besloten zijnde, om het geliefde stuk van den generaal terug te vragen en den gesloten koop te vernietigen.

Door eene reeks van prachtig gemaabeleerde vermakens ging de lakei hem voor naar een even strakevol als kostbaar ingericht salon, en, terwijl deze Ernst verzocht, hier te blijven, verdween hij achter het deurgordijn.

DE SAMENZWERING.

Historische novelle naar het Hoogduitsch.

(Vervolg.)

— En zijt gij alleen? vroeg de vreemdeling nog verder. Is uwe stiefmoeder niet hier?

— Neen, zegde zij hardop, mijne stiefmoeder is niet hier; wij zijn beiden geheel alleen. Wat hebt gij mij te zeggen, beste vriend?

— Nu, antwoordde de ander vragend, als gij freule Aurelia zijt, dan zult gij ook weten, wat ik breng?

— Zeker een brief, niet waar?

— Ja, maar van wien?

Mevrouw van Werbern talmde een oogenblik; daarna zegde zij vlug:

— Van den schilder Ernst, niet waar?

— Ha, zegde de bode, terwijl hij haar lachend toeknikte, nu kan ik wel zien, dat gij werkelijk freule Aurelia zijt. Daar neem aan, hier is de brief! ik moet terstond verder.

Hij gaf haar over den muur heen den brief, dien Ernst aan zijnen vriend ter bezorging had overgegeven, en liep met snelle schreden voorwaarts.

« Ha, riep mevrouw van Werbern, terwijl zij den brief omhoog hief, eindelijk een verstrooiing, een afwisseling, of, als het Gode behaagt, eene ontdekking! O, mijn voor gevoel bedroef mij dan niet! De heer Ernst heeft mij toen met zijnen brief willen om den tuin leiden, en hij staat in eene geheime verbintenis met mijne brave stiefdochter. Nu, laat ons voor alles zien, wat de heer Ernst haar schrijft! »

Met van ongeduld bevende handen scheurde zij den brief open en las:

« Het uur der beslissing nadert! Onze broeders hebben door het gansche land heen geworven,